

Retkikalenteri • Utflyktskalender

2020

HUOM!

**Kaikille retkille on
pakollinen ilmoittautuminen.**

Osallistujamäärä on rajoitettu
retkestä riippuen 25–50 hlöön.

Muistathan pitää muihin
retkeläisiin turva-
välin 1–2 m !

**LÄHDE RETKELLE
PÄÄKAUPUNKISEUDUN LUONTOON**

EVÄSTYSTÄ LUONTORETKILLE

Pääkaupunkiseudun luontoon järjestetään vuonna 2020 monipuolinen kirjo retkiä. Tässä esitteessä on tiedot kaikista Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien järjestämistä opastetuista luontoretkestä. Retkille voi osallistua kuka tahansa, kaupungin rajat eivät ole esteenä. Retket ovat maksuttomia, ellei toisin mainita. Kaikki retket soveltuvat myös kouluikäisille lapsille.

Ota retkelle mukaan

- säänmukainen vaatetus
- kumisaappaat tai maastokengät silloin, kun liikutaan muuallakin kuin kaduilla ja kävelyteillä
- evästä oman harkintasi mukaan
(vain tunnuskuvalla merkityillä retkillä pidetään evästauko)
- kiikarit linturetkille, vaelluksille ja ötökkäsafareille
- sienikori ja veitsi sieniretkille.

ANVISNINGAR INFÖR NATURUTFLYKTERNA

År 2020 arrangeras ett stort antal naturutflykter i huvudstadsregionen. I denna broschyr hittar du uppgifter om alla utflykter, som städerna Esbo, Helsingfors, Vanda och Grankulla arrangerar. Vem som helst kan delta i utflykterna, stadsgränserna utgör inget hinder. Utflykterna är avgiftsfria om inget annat anges. Alla utflykter passar även för barn i skolåldern.

Ta med till utflykten

- klädsel enligt väder
- gummistövlar eller vandringsskor, när man rör sig annanstans än på gator och promenadvägar
- matsäck enligt egen smak
(endast utflykter med symbolen har en matpaus)
- kikare till fågelexkursioner, vandringar och krypsafarier
- korg och kniv till svamputflykter.

Kun käytät julkisia kulkuneuvoja, reitit ja aikataulut kannattaa varmistaa HSL:n reittioppaasta www.reittiopas.fi tai puh. (09) 4766 4000.
När du åker kollektivt ger HRT:s trafikrådgivning upplysningar om tidtabeller per tel. (09) 4766 4000 eller www.reittiopas.fi/sv.

Etukannen kuva / Pärmbild: © Tero Viherto • Runkohaapsasen ja kekomuurahaisen kohtaaminen / Möte mellan större aspvädsbock och stackmyra
Piirroksset / Illustrationer: Virpi Ojanen • **Taitto / Grafisk design:** gravision (www.gravision.fi)

HYVÄT RETKEILYTAVAT

- Pakkaa eväät roskattomasti rasioihin ja juomat pulloihin jo kotona.
- Jos jotakin pientä jätettä retkellä syntyy, esimerkiksi banaaninkuoret, viet ne takaisin kotiin lajiteltavaksi tyhjässä eväsraasiassa.
- Kulje valmiita reittejä ja polkuja pitkin, näin et tallaa etkä kuluta herkkää kasvillisuutta. Piha-alueet ja viljelykset on kierrettävä.
- Tulenteko on sallittu vain siihen varatuilla nuotio-paikoilla. Retkikeitintä voit käyttää kaikkialla ja grilliä silloin, kun sen käyttö ei ole erityisesti kielletty. Muista kuitenkin aina, että kuumia hiiliä ei saa jättää luontoon tai kaataa roska-astiaan tulipalovaaran vuoksi. Kastele hiilet kunnolla.
- Marjoja ja sieniä saat poimia. Jäkälää ja sammalta ei saa kerätä, eikä kasveja saa vahingoittaa.
- Tarkkaile luonnon eläimiä riittävän kaukaa. Pidä koirat aina kytkettynä.
- Voit uida, onkia, pilkkiä ja kalastaa silakkalitkalla. Muu kalastus on luvanvaraista ja joissakin paikoissa kokonaan kiellettyä. Perehdy ohjeisiin: www.ahven.net
- Lataa puhelimeesi **112 Suomi** – mobiilisovellus. Sen avulla sinut voidaan paikantaa tarkasti ja nopeasti, jos jotain tapahtuu.

Kuva: Tero Viherto

MERKKIEN SELITYKSET - TECKENFÖRKLARINGAR

E = Espoon retki / utflykt i Esbo
H = Helsingin retki / utflykt i Helsingfors
K = Kauniaisten retki / utflykt i Grankulla
V = Vantaan retki / utflykt i Vanda

= retkellä pidetään evästäuko /
utflykten har en matpaus

= retki lasten ehdoilla /
utflykt på barnens villkor

= retkireitti sopii myös lastenvaunuille /
utflyktsrutten lämpar sig även för barnvagnar

= esteetön reitti / tillgänglig rutt

Retket peruttu tai siirretty

HUHTIKUU

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
la 4.4.	Laajalahden linturetki Villa Elfvikistä	8–11	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
la 11.4.	Finnoon linturetki	8–11	Luontopolun pysäköintialue, Hyljeluodontie 6.		E
la 11.4.	Kevään seurantarvetki Viikkiin	13–15	Gardenian piha, Koskentie 1.		H
su 12.4.	Lintujen kevätmuuton tarkkailua Hanabölen pelloilla	10–12	Havukosken reheilualueen pysäköintipaikka, Koivukylänväylä 5.		V
su 12.4.	Tervetuloa takaisin – koko perheen linturetki Laajalahdelle	10.30– 12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 19.4.	Lintujen kevätmuuton tarkkailua Pitkäjärvellä	10–12	Uudenkyläntiellä Kehä III:n yli Lintutornille johtava kevyenliikenteen sillan kohdalla.	Lintutorninsilta on Hämeenkylässä kartanon kohdalla sijaitsevista kevyenliikenteen silloista läntisempi.	V
ti 21.4.	Kallahdenniemen kevätlintuja	18–20	Vuosaaren Kallahdenniemen kärjen uimarannan kioski, Rantapaadentie 7.		H
la 25.4.	Harakan saaren kevätluontoa	12–14	Yhteysvene Ullanlinnan laituriin, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 2, menopalulippu aik. 6 €, lapset ja eläkeläiset 3 €. Vain korttimaksu.		H
su 26.4.	Sipoonkorven vaellus	9.30– 14.30	Kuusijärven ulkoilualueen pysäköintialue, Kuusijärventie 3.	Reitin pituus on noin 7 km ja se on paikoitellen maastoltaan vaativa. Maastoon sopivat kengät.	V
su 26.4.	Kimalaisretki Pornaistenniemellä	12–14	Koirapuiston aukio Jokisuuntien päässä.		H
ti 28.4.	Linturetki Viikin kosteikolle	18–20	Koirapuiston aukio Jokisuuntien päässä.	Retki yhteistyössä Tringa ry:n kanssa.	H

Kuva: Teemu Salorintu

KOTISEUTU TUTUKSI LUONTORETKIEN KAUTTA!

Oletko jo tutustunut oman kaupunginosasi lähimetsään tai ihailut auringonlaskua naapurikylän upeilta kallioilta? Tai tiedätkö mihin johtaa tuo kaunis soliseva puro, jonka ohitat joka päivä matkallasi töihin? Oletko juuri muuttanut uudelle asuinalueelle ja kaipaat tietoa alueen "luontohelmistä" ja lähiluonnosta, mutta et tiedä mistä etsiä? Ei hätää, kaupunkien järjestämien luontoretkien avulla läheiset ja vähän kauempaakin sijaitsevat metsiköt, kalliot, purot ja muut luontokohteet tulevat tutuksi.

Tänä vuonna uudella retkellä 11.7. Espoon Leppävaaran asukkailla on oiva mahdollisuus tutustua alueen lähiluontoon ja samalla saada enemmän tietoa siitä, miten entisestä maalauskylästä rakentui nykyinen urbaani asuinalue kauppakeskuksineen. Siis ylös, ulos ja luontoretkelle!

ILMOITTAUDU RETKILLE ETUKÄTEEN!

- **viikonlopun** retkille viimeistään torstaina
- **arkipäivien** retkille viimeistään kaksi päivää aiemmin
- ilmoittautumislinkit löytyvät nettisivuilta kunkin retken tiedoista

Espoo

www.espoo.fi/luontoretket

Haltian liito-oravaretket

www.haltia.com/tapahtumat

Helsinki

ma–to klo 8.15–16 puh. 09 310 22111, (valikko 4, muut asiat) tai kaupunkiymparisto@hel.fi

Kauniainen

www.kauniainen.fi/luontoretket

Vantaa

www.vantaa.fi/vapaa-aika/luonto_ja_ulkoilu/retkeily

Osallistujamäärä on rajoitettu retkestä riippuen 25–50 hlöön. Muistathan retkelle osallistuessasi pitää muihin retkeläisiin turvavälin 1–2 m!

PELASTA PÖRRIÄINEN – YLEN LUONTOKAMPANJA

Yle Luonnolla on huhtikuusta elokuun loppuun asti "Pelasta pörriäinen"-kampanja. Sen tarkoituksena on edistää luonnon monimuotoisuutta ja lisätä ihmisten ymmärrystä pölyttäjien merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle. Kampanja pyrkii aktivoimaan ihmisiä tekemään tekoja pulassa olevien pölyttäjien auttamiseksi. Näitä tekoja voivat olla esimerkiksi ötökkähotellit, myrkkujen käytön lopettaminen puutarhassa sekä pihalle ja parvekkeelle istutetut hyönteisystävälliset kasvit.

Merkkaathan pölyttäjien hyväksi tekemäsi teot Yle Luonnon sivuille sekä laita sosiaaliseen mediaan merkinnällä **#pelastapörriäinen**

Yle luonnon sivuilta löytyy lisää tietoa kampanjasta ja siihen osallistumisesta, <https://yle.fi/aihe/luonto>.

RETKEILE KAUNIAISTEN LUONNOSSA

Tule tutustumaan kaupungin historiaan ja ympäristöön ympäristötoimen järjestämien luontoretkien kautta. Tänä vuonna voit vaikkapa villiintyä villiyrteistä, ammentaa metsästä voimaa tai tutustua kaupungin kulttuuri- ja luontohistoriaan. Lapsille järjestetään taas vesitutkimusretki ja linnun ystäville citylinturetki. Mikäli eri kalliolajit kiinnostavat, osallistu silloin meidän elokuussa järjestettävään geologiaretkeen. Tervetuloa mukaan!

KOM PÅ NATURUTFLYKT TILL GRANKULLA

Bekanta dig med stadens miljö och historia genom att delta i de naturutflykter som miljöenheten arrangerar. Under den kultur- och naturhistoriska promenaden kan du bekanta dej med spår av gamla Grankulla i naturen, medan vildörtskursen hjälper dig att utforska naturens egen kryddhylla. Du har också möjlighet att lära dig hämta styrka ur skogen eller bonga fåglar i en mer urban miljö. Den alltid så populära vattenundersökningsutflykten för barn återkommer även i år. Om du vill lära dej mer om bergarter, delta då i geologiutflykten som går av stapeln i augusti. Välkommen med!

Retket peruttu tai siirretty

TOUKOKUU

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
la 2.5.	Lähimetsästä Pitkäkoscalle ja Silvolaan	10–12	Pieni pysäköintialue Jokitien ja kevyenliikenteen tien risteyksessä.		V
la 2.5.	Laajalahden linturetki, Villa Elfvikistä	18–20	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
ke 6.5.	Sakura, kaikkialla kirsikkaa	19.5	Kirsikkapuisto, nimipaalun luota.	Puistokävely. Sahaajankatu-Abraham Wetterintie.	H
to 7.5.	Linturetki Talosaaren rantaniityille ja pelloille	17–19	Maailman ratsastuskeskuksen P-alue, Talosaarentie 283.		H
la 9.5.	Espoon monimuotoinen luonto -bussiretki	10–16	Lähtö tilausbussilla Espoon torin pysäköintialueelta, Asemakuja 4. Paluu samaan paikkaan.	Tällä retkellä tutustutaan läntisen Espoon hienoon ja monimuotoiseen luontoon. Kevätaspekti voi olla parhaimmillaan Fiskarsin mäellä. Ilmoittautuminen 15.4.–8.5. osoitteessa: urly.fi/1t7m . Paikkoja rajoitettu. Ei soveltu alle 10-vuotiaille eikä lemmikkieläimille.	E
su 10.5.	Koko perheen äitienpäiväretki Kuusijärvelle	10–12	Kuusijärven ulkoilualueen pysäköintialue, Kuusijärventie 3.		V
su 10.5.	Äitienpäiväretki Viikin arboretumiin	14–16	Gardenian piha, Koetilantie 1.		H
ke 13.5.	Keväänseurantarvetki Tammistoon	18–20	Tilkunpellon liikuntapuiston pysäköintialue Tilkuntien päässä.		V
la 16.5.	Keväänseurantarvetki Tussinkoscalle	10–12	Kirvisenkujan päässä.		V
la 16.5.	Maunulan pähkinäpensaslehto	14–16	Maunulan ulkoilumajan piha, Metsäläntie 9.		H
ti 19.5.	Lauttasaaren rantaretki	18–20	Ulkoilureitin risteys, Itälahdenkatu 1.		H
ke 20.5.	Linturetki Keravanjoelle	18–20	Hanabölen matonpesupaikka Myllykoskenpuistossa, Koskenniska 4.		V
ke 20.5.	Kevät, kuljen Hakaniemenrantaa	18–20	Kulttuurisauna, Hakaniemenranta 17.	Puistokävely	H

Retket peruttu tai siirretty

		KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
la 23.5.	Yölaulajaretki Iso Huopalahdelle	20–22	Vernon pysäköintialue Majurinkujan päässä, Leppävaaran suunnasta katsottuna oikea takakulma.		E
su 24.5.	Glimsinjoki-kävely	10–12	Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.	Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvin-koskelle Jorvin sairaalan viereen. Hyvät kengät jalkaan.	E
su 24.5.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella	12–14	Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aik. 6 €, lapset ja eläkeläiset 3 €. Vain korttimaksu.		H
ke 27.5.	Keskustan puistojen tarinoita	18–20	Havis Amandon patsas, Kauppatori.	Puisto- ja nimistökävely.	H
to 28.5.	Ornithological treasures of Viikki	17–19	Vantaa River Delta, the Museum of Technology, Viikintie 1.	Englanninkielinen opastus, guided tour in English.	H
la 30.5.	Yölaulajaretki Iso Huopalahdelle	21–23	Vernon pysäköintialue Majurinkujan päässä, Leppävaaran suunnasta katsottuna oikea takakulma.		E
su 31.5.	Lähimetsävaellus Ylästöön: Blåbärkärrsbergen–Hagakärrsbergen–Tuupakanlampi–Hakakorpi	10–14	Peltovuoren päiväkodin piha, Peltovuorentie 2.	Reitin pituus on noin 7 km. Maastoon sopivat kengät.	V
su 31.5.	Harakan saaren untuvikot	14–16	Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3. Menopalulippu aik. 6 €, lapset ja eläkeläiset 3 €. Vain korttimaksu.		H

TALKOOT VIERASLAJIEN POISTAMISEKSI

Haitalliset ja voimakkaasti leviävät vieraslajit uhkaavat tukahduttaa luonnonvaraiset kasvimme. Ne ovat siis uhka luonnon monimuotoisuudelle. Kosteita paikkoja valtaava jättipalsami on helppo hävittää kitkemällä. Järjestämällä kitkemistalkoot voit toimia luonnon hyväksi. Kaupunki tarjoaa välineet ja kitkemisjätteen poisiennin.

Ohjeet talkoiden järjestämiseen löydät nettisivuilta:

Helsinki www.hyvakasvaa.fi

Espoo www.espoo.fi/talkoot

Vantaa www.vantaa.fi/vapaa-aika/luonto_ja_ulkoilu/osallistu_talkoisiin

Kauniainen www.kauniainen.fi

Pääkaupunkiseudun kunnat järjestävät myös joitakin ohjattuja talkoita, vieraslajitalkoiden lisäksi myös muita luonnonhoitotalkoita. Tiedot niistä löytyvät edellä mainituilta nettisivuilta.

HUOM! Ethän myöskään levitä vieraslajeja luontoon puutarhajätteen mukana. Ohjeet puutarhajätteen hävitykseen saat HSY:n sivuilta www.hsy.fi.

Jättipalsami kannattaa kitkeä alkukesästä ennen kukintaa. Kuvat: Aino Peltola

Muistathan **osallistujamäärien rajoitukset** ja **turvavälit!**

KAPUA LINTUTORNIIN
9. TOUKOKUUTA!

Peruttu

Harakan saaren vanhan miinanpurkubunkkerin päälle on rakennettu uusi lintujen tarkkailutasanne (kuva). Tämä ehkäpä Suomen vakain lintutorni osallistuu **lauantaina 9. toukokuuta** klo 5–13 BirdLife Suomen järjestämään **Tornien Taisto-** kisaan. Olet tervetullut paikan päälle kannustamaan helsinkin kaupungin joukkuetta!

Kisa on leikkimielinen ja joukkueita kiikaroi torneissa ympäri Pääkaupunkiseutua. He ovat varautuneet yleisön käynteihin ja lintukysymyksiin kisan aikana. Rohkeasti sekaan siipiveikkoja tiiraamaan! Lisätietoa tapahtumasta ja muut mukana olevat lintutornit: www.birdlife.fi/tapahtumat/tornien-taisto/

Harakan saaren uusi tarkkailutasanne. Kuva: Kaisa Pajanen

Kuva: Virpi Mäenpää

TEE RETKI HÄMÄRÄÄN JA HILJaiseen

Kaupunki elää ja toimii kellon ympäri 24/7 ja keinovalaistuksella varmistetaan turvallisuus kaikkina vuorokauden aikoina. Valaistus ei saisi kuitenkaan hallita liikaa ympäristöämme. Ihmiset tarvitsevat myös paikkoja luonnon, pimeyden ja hiljaisuuden kokemiseen.

Tee vaihteeksi iltaretki hämärään ja kuulostele illan tunnelmaa. Tätä voi tarjota iltaoinen retki yölaulaja-paikalle Laajalahdelle 6.6.2020. Elokuussa pääsee täyden kuun retkelle Harakan saarelle 1.8., lepakko-retkille Kivinkkaan 14.8. ja rottaretkelle Kallion ja Sörnäisten yöhön 16.10.2020.

MUISTA ILMOITTAUTUA!

KESÄKU

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
ke 3.6.	Linturetki Kylmäojalle	18–20	Kallioimarteentien matonpesupaikka, Kallioimarteentie 16.		V
la 6.6.	Lepakko- ja linturetki Laajalahdelle	22.30–01.00	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.	Mukaan otsalamppu, hyttyskarkote ja pienet eväät. Pitkät housut jalkaan punkkien takia.	E
su 7.6.	Valokuvausretki Gubbmossenin suolle	10–12	Viikatetien päässä oleva kääntöpaikka.	Kännykästä järjestelmäkameraan, kaikki kuvausvälineet käy.	V
su 7.6.	Villa Elfvikin keijukoulu	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
to 11.6.	Kultur- och naturhistorisk promenad – spår av gamla Grankulla i naturen. Kulttuuri- ja luontohistoriallinen kävely – merkkejä luonnossa vanhasta Kauniaisesta.	18–20.30	Grankulla kyrka (Kavallvägen 3). Kauniaisten kirkko (Kavallintie 3).	Tvåspråkig utflykt/kaksikielinen retki.	K
la 13.6.	Kulttuurimaisemaretki Träskändan kartanopuistoon	18–20	Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.		E
su 14.6.	Glimsinjoki-kävely	10–12	Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.	Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvinkoskelle Jorvin sairaalan viereen. Hyvät kengät jalkaan.	E
su 14.6.	Retki Koivuhaan arboretumiin	10–12	Arboretumin pysäköintialue, Meiramitie 2.		V
su 14.6.	Luonnonkukkien päivän perheretki	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 14.6.	Kasviretki Jakomäen linnoitusalueelle	14–16	Jakomäentien ja Kaivantokujan risteys.		H
ma/ mä 15.6.	Linturetki kaupunkiympäristössä – Fågelutflykt i stadsmiljö	17.30–20	Kasavuoren koulun koripallokenttä (Kasavuorentie 1) – Basketplanen vid Kasavuoren koulu (Kasavuorentie 1).	Kaksikielinen retki/tvåspråkig utflykt.	K
ti 16.6.	Villiyrttikurssi	17.30–20	Kasavuoren päiväkodin parkkipaikka (Stenbergintie 28).	Suomenkielinen retki.	K
ti 16.6.	Talin ja Mätäjoen kesän rehevyyttä	18–20	Talin liikuntapuiston P-alue, Purotie 8.		H
su 21.6.	Lude vai lukki? -ötökkäretki Villa Elfvikissä	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E

TERVETULOA VIETTÄMÄÄN LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TEEMAVUOTTA 2020!

Monimuotoinen luonto on elinehto

Luonto tarjoaa meille ihmisille palveluja, joita ilman emme voisi elää. Lajirikas luonto myös kestää paremmin muutoksia, kuten ilmastonmuutosta. Luonnon monimuotoisuus valitettavasti hupenee koko ajan hurjaa vauhtia ihmisen toimien seurauksena.

Vuosi 2020 on luonnon supervuosi, jolloin asetetaan uudet kansainväliset tavoitteet luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Meistä jokainen voi kuitenkin tehdä tekoja luonnon hyväksi.

Lumoudu kaupunkiluonnosta Espoossa

Espoossa vietetään luonnon monimuotoisuuden vuotta 2020 teemalla "Lumoudu kaupunkiluonnosta". Lukuisten luontoretkien lisäksi tarjolla on myös muita tapahtumia. Teemaa nostetaan esiin vuoden aikana myös sosiaalisessa mediassa. Tervetuloa nauttimaan monimuotoisesta luonnosta ja toimimaan sen säilymistä puolesta!

- **24.6.–16.8. Lumoudu kaupunkiluonnosta – näyttely** Villa Elfvikin luontotalossa kertoo luonnon monimuotoisuuden merkityksestä ja antaa vinkkejä sen turvaamiseen omassa arjessa.
- **8.8. klo 10–14 Perinnemaisematalokoot** Laajalahden luonnonsuojelualueella ja Villa Elfvikin luontotalolla. Talkoissa nostetaan niitetyt heinät seipäille. Talkoolaisille tarjotaan keittolounas. Ilmoittautuminen luontotaloon.
- **19.8.–4.10. Puutarhan lumo – taidenäyttely** Villa Elfvikin luontotalossa esittelee monimuotoisuutta puutarhassa.
- **20.9. klo 11–15 Lähemmäksi luontoa – tapahtuma** Villa Elfvikin luontotalossa. Koko perheen tapahtumassa on luvassa tietoa ja toimintaa kaiken ikäisille. Tapahtumaa ovat toteuttamassa kaupungin toimijat ja useat järjestöt.

Teemavuoden ohjelma päivittyy vuoden mittaan.

Lisätietoja: espoo.fi/luonto2020

Perinnemaisematalokooissa poistetaan niityltä ravinteita ja luodaan elinmahdollisuuksia useammille niitylajeille. Kuva: Jussi Helimäki.

Liito-orava viihtyy Nuuksiossa

Liito-orava (*Pteromys volans*) asustaa Euroopassa vain Suomesta ja Virosta itään päin. Laji kuuluu EU:n tiukimmin suojeltujen lajien joukkoon ja sitä uhkaa sopivien metsien väheneminen.

Nuuskion liito-oravakanta on yksi Suomen tiheimmistä. Alueelta on löydetty lähes 200 metsikköä, jotka ovat liito-oravan asuttamia. Laji onkin kansallispuiston tunnuseläin.

Liito-oravan metsissä asustaa myös muita harvinaisia lajeja, kuten harmaapäätikka ja pikkupoimusulkukotilo. Tyyppillinen liito-oravametsikkö on vanhaa, kuusivaltaista sekametsää. Nuuksiossa tällaisia näkee usein jyrkänteiden alla. Varsinkin Nahkiaispolun varrella ja Myllypuron laaksossa kannattaa katsoa metsiä liito-oravan silmin.

Kesäkuusta alkaen Liito-oravaan ja sen elinympäristöön voi tutustua Haltian **Yöni liito-oravana -näyttelyssä**. Koko perheen seikkailunäyttelyssä pääsee tutkimaan lajin elinympäristöjä ja liitämään virtuaalimaailmassa. Näyttely on osa EU-rahoitteista Liito-orava LIFE -hanketta.

Oodi Helsingin luonnolle -näyttely ja retki Töölönlahdelle

Helsingin luonnon rikkauteen kuljettava näyttely aukeaa keskustakirjasto Oodissa **1.6.2020**. Näyttely on esillä Helsingin kaupunkiympäristön osallisuustila Bryggassa ainakin syyskuun loppuun asti. Näyttely houkuttelee tutustumaan Helsingin monimuotoiseen luontoon, ohjaa luontoretkille ja opastaa rikastamaan omaa lähiympäristöä.

Askartele oma kukka tai pöriäinen näyttelyn monimuotoisuuden lisäämiseksi. Lisätiedot ja materiaalit löytyvät osoitteesta hel.fi/brygga Sijainti: Brygga, kerros 1+, Töölönlahdenkatu 4. Avoinna kirjaston aukioloaikojen mukaan.

Oodista retkeillään Töölönlahden rannoille Suomen luonnon päivänä lauantaina 29.8.2020.

Vantaa on ötököiden asialla myös vuonna 2020!

Luontoaiheista teemavuotta vietetään Vantaalla pikkumönkijäisten merkeissä myös vuonna 2020, kun edellisenä vuonna alkanut ötökkävuosi jatkuu vielä toisenkin vuoden ajan. Vantaan edellisten viiden teemavuoden tapaan luvassa on retkiä, vieraslajitalkoita ja teemavuoden aiheen mukaisesti monipuolisesti ötökkäohjelmaa lapsille ja aikuisille!

Ötökät, eli hyönteiset ja muut selkärangattomat pikkueläimet, ovat elintärkeitä ekosysteemeille. Myös ihmisten hyvinvointi on riippuvainen ötököiden tuottamista ekosysteemipalveluista. Ihmiskunnan ravinnosta yli kolmannes on riippuvaista pölyttäjäistä ja Suomen noin 1800 kasvilajista noin 48 % on joko osittain tai kokonaan eläinpölytteisiä.

Parhaiten ötökät ja niistä riippuvaiset ekosysteemit voivat, kun luonnon monimuotoisuus säilyy. Jokainen voi auttaa ötököitä esimerkiksi torjumalla elinympäristöjä muuttavia ja yksipuolisia vieraslajeja, suosimalla luonnonmukaisesti hoidettuja pihvoja, kasvattamalla monipuolisesti meikasveja ja rakentamalla hyönteishotellin.

Vantaan Ötökkävuodesta ja sen tapahtumista löytyy tietoa netistä ja Facebookista:

www.vantaa.fi/otokkavuosi

www.facebook.com/vantaanlahiluonto

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
ti 23.6.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
ke 24.6.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
to 25.6.	Stansvikin rautakaivos ja Tahvonlahdenharju	18–20	Stansvikin kartanon yleisön P-alue, Stansvikintie.	Geologiaretki	H
pe 26.6.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
su 28.6.	Villa Elfvikin seikkailujen metsä	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 28.6.	Kosteikkoretki Lamminsuolle	12–15	Vanhan Hämeenlinnantien ja Lamminsuontien risteyskässä.		V

MUISTA ILMOITTAUTUA!

HEINÄKUU

MUISTA ILMOITTAUTUA!

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
ke 1.7.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
to 2.7.	Perhosretki Uussillanpuistoon	13–15	Rekitien ja Varjakantaipaleen risteyskän hiekkakenttä.		H
to 2.7.	Lähiluontoretki Tikkurilan jokirantaan	18–20	Veininmyllyn piha, Tikkurilantie 42.		V
su 5.7.	Nuuskion kesäretki Sorlammelle	9.15–13.40	Nuuskion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka, Nuuskionkuja 2.	Retkellä kierretään Sorlammen luontopolku. Reitin kokonaispituus on noin 7,5 km. Maasto on paikoin haastavaa. Reitti kuljetaan pitkin polkua, joka on paikoin kivikkoinen ja juurakkoinen. Matkan varrelle osuu useampia nousuja ja laskuja. Evästäuko pidetään Sorlammen tulipaikalla, jossa on mahdollisuus uimiseen. Reitti ei sovellu heikosti liikkuville.	E
su 5.7.	Kosteikko elää – koko perheen kosteikkoretki Villa Elfvikissä	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.	Tutustutaan Laajalahden kosteikoluonnon eläimiin.	E
ti 7.7.	Harakan saaren kukkaloisto	18–20	Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3. Menopalulippu aik. 6 €, lapset ja eläkeläiset 3 €. Vain korttimaksu.		H
ke 8.7.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
la 11.7.	Leppävaaran luonto tutuksi	10–12	Lähtö Ratsutorilta, Leppävaarankatu 3.	Tule tälle retkelle, jos haluat tutustua paremmin omaan kotiseutuusi. Retkellä tutustutaan Leppävaaran alueen hienoihin luontokohteisiin ja hieman historiaankin. Reitti noin 3,5 km.	E
su 12.7.	Retki Hanikan luontopolulle	9–13	Kuntoradan pysäköintialue Suvisaarentien varrella.	Reitti noin 5 km, paikoin vaikeakulkuinen ja vaativa.	E

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
su 12.7.	Villa Elfvikin seikkailujen metsä	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 12.7.	Valokuvausretki Mätäojalle	12–14	Jokiومانpuiston pumppaamon parkkipaikka, Ruskokuja 1.	Kännykstä järjestelmäkameraan, kaikki kuvausvälineet käy.	V
ke 15.7.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
to 16.7.	Iltaretki Särkkäniemeen, Uutelaan ja Skatan tilan esittely	18–20	Uutelantien ja Hallkullanniementien risteys.		H
la 18.7.	Perheretki Pentalan saarella	11–13	Pentalan saaren saaristovenelaiturin ranta.		E
su 19.7.	Lude vai lukki? - ötökkäretki Villa Elfvikissä	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 19.7.	Sudenkorentoja ja muita hyönteisiä Lammaslammella	12–14	Pähkinärinteent ostarin pysäköintialue, Lammaslammentie 9.		V
su 19.7.	Tremanskärren luontoretki	18–20	Pysäköintialue Vihdintien varrella (Vihdintie 63).		E
ke 22.7.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
su 26.7.	Lähimetsävaellus Hämevaaraan: Gubbmossen–Linnaisten metsä–Furumossen–Tuomelan tammimetsä–Soltorp	10–14	Viikatetien päässä oleva kääntöpaikka.	Reitin pituus on noin 8 km. Maastoon sopivat kengät.	V
su 26.7.	Villa Elfvikin keijukoulu	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 26.7.	Meribiologiaretki Harakan saarella	12–15	Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aik. 6 €, lapset ja eläkeläiset 3 €. Vain korttimaksu.		H
ke 29.7.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E

KÄNNYKKÄ APUNA OMATOIMIRETKELLÄ

Opastettujen retkien lisäksi luontotietoa Helsingin kaupunkiluontokohteista saat kätevästi omasta matkapuhelimestasi. Nettiosoitteesta www.citynature.eu/helsinki löydät valmiita reittiehdotuksia 11 helposti saavutettavasta luontokohteesta: Harakka, Kallahdenniemi, Keskuspuisto, Lauttasaari, Mustavuori, Pihlajasaari, Seurasaari, Uutela, Vallisaari, Vanhankaupunginlahti ja Vasikkasaari. Puhelimesi toimii samalla karttana, jossa gps-paikannuksen avulla näet tarkan sijaintisi reitillä.

Esitteitä Helsingin luontokohteista voit ladata netistä www.hel.fi/helsinginluontoon.

Muista myös vuonna 2014 toteutettu Keskuspuistoesite, jonka voit ladata <http://www.vihreasyliit.fi/hk/pdf/keskuspuisto-opas.pdf>.

Kuva: Teemu Saloriutta

ELOKUU

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
la 1.8.	Täydenkuun retki Harakkaan	22–24	Yhteysvene Ullanlinnan laiturista klo 22, Café Ursulan vierestä, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aik. 6 €, lapset ja eläkeläiset 3 €. Vain korttimaksu.		H
su 2.8.	Nuuskion vaellusretki	9.30–15.00	Högbackan pysäköintialue, noin 4,2 km Haltiasta Kattilaan päin tien oikealla puolella, Kattilantie 33.	Tauko Haukkalammella, jossa tulipaikkoja ja mahdollisuus uimiseen.	E
su 2.8.	Luonto- ja geologiaretki Länsimäen kalliolle	10–12	Linnoituskujan päässä.	Autoille tilaa Länsimäen koulun pysäköintialueella Pallastunturintien varressa.	V
su 2.8.	Villa Elfvikin seikkailujen metsä	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
ke 5.8.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12.30–13.30	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
la 8.8.	Geologinen retki	12–14	Kasavuoren koulun koripallokenttä (Kasavuorentie 1).	Suomenkielinen retki.	K
la 8.8.	Hyönteiskuvausretki Vehkalanmäelle	13–15	Petikon ulkoilualueen pysäköintialue Tallimäentien varressa.	Kännykstä järjestelmäkameraan, kaikki kuvausvälineet käy.	V
su 9.8.	Lude vai lukki? - ötökkäretki Villa Elfvikissä	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 9.8.	Retki Haltialanmetsään	11–14	Paloheinän ulkoilumajan edusta, Pakilantie 124.		H
ti 11.8.	Vesitutkimusretki Gallträskin rannoille. Vattenundersökningsutflykt vid Gallträsk.	17.30–19.30	Eteläinen Heikelintie, Gallträskin ja Träskmossenin yhdyskohta. Södra Heikelvägen, Gallträsk och Träskmossens knutpunkt.	6–10-vuotiaille. För 6–10 åringar. Ennakoilm./Förhandsanmäl. www.kauniainen.fi/luontoretket 22.6.–11.8. Kaksikielinen retki/tvspråkig utflykt.	K
ke 12.8.	Kuninkaantammen tarina	18–20	Kuninkaantammenkierto 1, bussipysäkki.	Puisto- ja nimistökävely.	H
ke 12.8.	Retki Villa Elfvikin puulajipolulle	18–20	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
pe 14.8.	Lepakkoretki Kivinkkaan	21–23	Kulosaaren kartanon piha.		H
su 16.8.	Retki Nuuksion kansallispuiston eteläosaan	9–13	Lähtö Metsähallituksen Siikaniemen pysäköintipaikalta, Kolmoislammenranta. Bussipysäkillä tulee polku suoraan pysäköintipaikalle, matkaa noin 80 m.	Reitti sisältää sekä nousuja että laskuja. Sopii normaalikuntoisille. Reitin pituus noin 7,5 km. Juomista mukaan. 	E
su 16.8.	Villa Elfvikin keijukoulu	10.30–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 16.8.	Lepakkoretki Håkansbölen kartanolle	21–24	Håkansbölen kartanon pysäköintialue, Vuorilehdontie 6.		V
ke 19.8.	Alppipuisto kauppaneuvos Borgströmin seurassa	18–20	Vauhtitie –Helsinginkatu.	Draamakävely. 	H
la 22.8.	Retki Espoon Keskuspuistoon	10–13	Pysäköintialue Sunanniityntien ja Alamäentien risteyksessä, Alamäentie 1.	Paikoin kostean ja jyrkkämaastoisien reitin pituus noin 5 km. Hyvät kengät ja juomista mukaan.	E
su 23.8.	Koko perheen ötökkäretki Soltorpiin lasten luontopolulle	10–12	Pysäköintialue Kesantotien päässä.		V
su 23.8.	Nature tour for families in Villa Elfvik	10.30–12.30	The yard of the Nature House Villa Elfvik, Elfvikintie 4.	Come enjoy the wild and enchanting nature of Laajalahti. English speaking trip for families, pack your lunch and little bit of enthusiasm. 	E

HELSINGIN SUURI METSÄYDIN KUTSUU POLUILLEEN

Helsingin Keskuspuiston pohjoisosan iso Haltialanmetsän alue on upea lehtojen ja korpjen muodostama luontokeidas. Aluetta esitetään luonnonsuojelualueeksi ja toteutuessaan se kytee yhteen neljä olemassa olevaa suojelualueetta – Haltialan aarnialueen, Pitkäkosken rinnelehdot, Vantaanjoentörmän ja Ruutin-kosken lehdon. Näin Pohjois-Helsinkiin muodostuu melkein 180 hehtaarin laajuinen yhtenäinen suojeltu luontoalue! Haltiala on erityisen tärkeä alue vaate-liaille kääpälajeille – sieltä on tavattu muun muassa uhanalaiset sitkaskääpä ja kalvaskääpä.

Haltialan metsät ja pellot ovat koko pääkaupunkiseudun suosituimpia ulkoilu-alueita ja alueen käytön suunnittelun tärkeimpänä tavoitteena on ollut luonto- ja virkistysarvojen yhteen-sovittaminen. Suojelun toteutuessa esimerkiksi maastopyöräily sallitaan vain merkityillä poluilla, ja suurten tapahtumien järjestäminen kielletään 10.5.–30.6. Metsäpolkujen reittejä tullaan parantamaan ja herkän metsämaaston kulumista pyritään siten vähentämään.

Haltialanmetsässä eväretkeillään sunnuntaina 9.8. ja ruskan värejä metsässä jäljitetään Niskalan arboretumista ja Haltialasta lauantaina 3.10.2020.

Haltialan polulla kuulee korpikuusten huminan. Kuva: Mira Lainioli

Kuusilahoppu on monien kääpien ja sammalten koti. Kuva: Joe Pimenoff

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
ke 26.8.	Voimaannuttava metsä – hiljenny ja ammenna voimaa metsästä	18– 20.30	Kasavuoren koulun koripallokenttä (Kasavuorentie 1).	Ennakoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket (retkeen sisältyy lyhyt teehetki metsässä) Suomenkielinen retki.	K
ke 26.8.	Töölönlahden puistot Aurora Karamzinin seurassa	18–20	Oopperan amfiteatteri, Mannerheimintie.	Draamakävely.	H
pe 28.8.	Espoo-päivän lepakkoretki Villa Elfvikissä	21– 22.30	Villa Elfvik, Elfvikintie 4.	Taskulamppu mukaan.	E
la 29.8.	Sipoonkorven vaellus	9.30– 14.30	Pysäköintialue Tasakalliontien alussa.	Reitin pituus on noin 7 km ja se on maastoltaan vaativa. Maastoon sopivat kengät.	V
la 29.8.	Retki Friisinkallion metsäalueelle	10–12	Friisilän koulun pysäköintialue, Holmanniitynkujat 10.	Matkan varrella on sekä nousuja että laskuja. Reitti kulkee osin ulkoilureitillä osin kalliolla, jotka voivat olla liukkaat. Kosteutta kestävät jalkineet ja pienet kiikarit mukaan (reitti käy näköalapaikalla).	E
la 29.8.	Leevi Liito-oravan luontopolku	11–12	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
la 29.8.	Leevi Liito-oravan luontopolku	13–14	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla.	E
la 29.8.	Suomen luonnon päivän retki Töölönlahdelle	13–15	Keskuskirjasto Oodin kansalaistorin puoleinen ovi; Töölönlahdenkatu 4.		H
su 30.8.	Lähimetsän syksy Raappavuorella	10–12	Uomatien matonpesupaikan pysäköintialue, Uomatie 27.		V
su 30.8.	Kosteikko elää – koko perheen kosteikkoretki Villa Elfvikissä	10.30– 12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.	Tutustutaan Laajalahden kosteikkoluonnon eläimiin.	E

29.8. Suomen
luonnon päivä –
Juhli luontoa

MUISTA ILMOITTAUTUA!

SYYSKUU

MUISTA ILMOITTAUTUA!

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
ti 1.9.	Geologiaretki Harakan saarella	18–20	Yhteysvene Ullanlinnan laiturista klo 18, Café Ursulan vierestä, Ehrenströmintie 3, menopaluuilippu aik. 6 €, lapset ja eläkeläiset 3 €. Vain korttimaksu.		H
ke 2.9.	Tarinoita metsistä ja niiden hoitajista	18–20	Maunulan maja, Metsäläntie 9 – Keskuspuistontaival.	Puistokävely	H
su 6.9.	Villa Elfvikin keijukoulu	10.30– 12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 6.9.	Kylämaiseman historia -retki Elfvikin alueen menneisyyteen	13–15	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.	Euroopan kulttuuriympäristöpäivien retki. Vuoden 2020 teema on Kasvun paikat.	E
to 10.9.	Viikin muuttolintuja	17–19	Gardenian piha, Koetilantie 1.	Retki yhteistyössä Tringa ry:n kanssa.	H
la 12.9.	Sieniretki Sipoonkorpeen	9.30– 14.30	Pysäköintialue Tasakalliontien alussa.	Maastoon sopivat kengät.	V
su 13.9.	Nuuskion sieniretki Sorlammen ympäristöön	9.15– 13.40	Nuuskion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka (Nuuskionkujat 2).	Omat sienestysvälineet mukaan. Saappaat jalkaan.	E
su 13.9.	Villa Elfvikin seikkailujen metsä	10.30– 12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 20.9.	Lude vai lukki? – ötökkäretki Villa Elfvikissä	10.30– 12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 27.9.	Villa Elfvikin keijukoulu	10.30– 12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.		E
su 27.9.	Puun päivän retki Laajasalon Tullisaarella	12–14	Tuurholmantien ja Henrik Borgströmintien risteyksen P-alue.	Tutustutaan komeisiin luonnonmuistomerkki- puihin ja puun elämään.	H

LOKA-MARRASKUU

MUISTA
ILMOITTAUTUA!

AIKA / TID	RETKI / UTFLYKT	KLO	LÄHTÖPAIKKA / STARTPLATS	MUUTA / ÖVRIGT	
la 3.10.	Ruskaretki Niskalan arboretumiin ja Haltialaan	12–14	Fallinintien ja Kuninkaantammentien risteysen P-alue.		H
su 4.10.	Ruskaretki Hermaskärinkalliolle	10–12	Petikon ulkoilualueen pysäköintialue Tallinäntien varrella.	Reitti on paikoitellen vaativa. Maastoon sopivat kengät.	V
ma 12.10.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12–13	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. Retki liittyy Haltian syyslomaohjelmaan.	E
ke 14.10.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12–13	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. Retki liittyy Haltian syyslomaohjelmaan.	E
pe 16.10.	Leevi Liito-oravan luontopolku	12–13	Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84.	Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. Retki liittyy Haltian syyslomaohjelmaan.	E
pe 16.10.	Rottaretki Sörkkaan ja Kallioon	22–24	Harjun entinen Ruumishuone, Aleksis Kiven katu 3.		H
su 22.11.	Elämyksellinen kaamosretki Villa Elfvikin metsään	11–12.30	Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4.	Retkellä tarjotaan kupposellinen kuumaa juotavaa. Oma muki mukaan!	E

VILLA ELFVIKIN LUONTOTALO

Elfvikintie 4, Espoo

Villa Elfvikin luontotalo sijaitsee arvokkaan linnustoalueen Laajalahden luonnon-suojelualueen laidalla, keskellä luonnontilaista vanhaa metsää. Jugendhuvilassa pääset tutustumaan Espoon luonnosta kertovaan Eläköön Espoo -näyttelyyn ja vaihtuvaan näyttelyyn, leikkimään Mäyrän metsään ja nauttimaan Café Elfvikin herkuista. Villa Elfvikin pihalta lähtee aluetta eri tavoin esitteleviä luontopolkuja, joista osan voi kulkea myös pyörätuolla. Lintutornista voi lintujen lisäksi katsella kesäisin rantaniityllä laiduntavaa suomalaista alkuperäiskarjaa, kyyttöjä. Luontoretkien lisäksi luontotalossa järjestetään kursseja ja erilaisia tapahtumia kuten luomutuotteiden suoramyyntiä.

Villa Elfvikin luontotalo on avoinna ma–pe klo 9–16, la–su klo 10–16 (1.10.–31.3. ma–pe klo 9–15, su klo 10–16). Café Elfvik on avoinna viikonloppuisin talon aukioloaikoina.

Katso myös www.espoo.fi/villaelfvik

HALTIA – SUOMEN LUONTOKESKUS

Nuuskiontie 84, Espoo

Suomen luontokeskus Haltia on moderni näyttely- ja tapahtumakeskus Nuuskion kansallispuiston kupeessa, jossa saat aidon elämyksen koko Suomen luonnosta. Haltian luontonäyttelyissä pääset kansallispuistojemme mahtaviin maisemiin ja luontopääkaupungin luontokohteisiin. Otamme vaihtuvien näyttelyidemme kautta kantaa ilmastomuutoksen aiheuttamista muutoksista luonnossa.

Haluamme antaa kävijöillemme koskettavia luontoelämyksiä, innostaa lähtemään retkelle Suomen luontoon ja tukea luontosuhteen syventymistä.

Haltia tarjoaa palveluita vapaa-aikaa viettäville yksittäisille vierailijoille ja matkailijoille sekä yritysasiakkaille ja eri-ikäisille ryhmävieraille. Haltiaan voi piipahtaa matkalla Nuuskion kansallispuistoon tai viettää koko päivän nauttien näyttelyiden annista sekä hyvistä ruoasta Ravintola Haltiassa ja ympäröivästä luonnosta. Tarjoamme myös elämykselliset puitteet erilaisille tilaisuuksille, kokouksille sekä perhejuhlille ja tapahtumille.

Haltia on avoinna 1.5.–30.9. joka päivä kello 10–18 ja 1.10.–30.4. tiistai–sunnuntai kello 10–17.

Tule ja anna luonnon koskettaa!

Suomen luontokeskus Haltia • Finlands naturcentrum Haltia
Puh. / tfn 040 163 6200 (Haltian info)
www.haltia.com

VANTAAN LUONTOKOULU

Sotungintie 25 A

Vantaan luontokoulu sijaitsee Itä-Vantaan perinnemaisemassa Sotungissa Sipoonkorven lähellä. Luontokoulun tukikohtana on yli satavuotias tunnelmallinen kyläkoulu ja opetuspaikkana viereinen Ojangan metsä ja Sipoonkorven kansallispuisto.

Kummiluokkaopetusta, luonto-opetuspäiviä ja saturetkiä järjestetään Vantaan koululaisille ja päiväkotilapsille. Avoimia kursseja on tarjolla opetuksen ammattilaisille ja kaikille kiinnostuneille. Vantaan luontokoulussa saa tietoa ja elämyksiä luonnossa ja edistetään päiväkotien ja koulujen kestävä kehityksen kasvatus. Vantaan luontokoulua ylläpitää Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys, jolla on myös yleisö-tapahtumia luontokoululla. Luontokoulun toimisto on maanantaisin 10–15 puh. 09 875 3057. Katso myös www.vantaanluontokoulu.fi

Vantaan luontoretket ja -reitit

Vantaan ympäristökeskus/Vanda Miljöcentral

Puh./tfn. 050 318 0938, 040 841 9962

www.vantaa.fi/vapaa-aika/luonto_ja_ulkoilu/retkeily

HARAKAN LUONTOKESKUS

Helsinki

Harakan saarella, vain kivenheiton päässä mantereesta, on oma tunnelmansa. Siellä kohtaavat hausalla tavalla rikas luonto ja mielenkiintoinen kulttuurihistoria. Helsingin ympäristöpalvelut on kunnostanut vanhan kasarmien kaikille avoimeksi saaristoloukokseksi. Vanhassa ammuskellarissa on esillä Itämeren vedenalaista luontoa. Akvaariotalossa voi tutustua Suomenlahden kaloihin. Harakassa on tarjolla myös opastuksia, luontokursseja, luontokoulu, tapahtumia, vierailuvia näyttelyjä ja lapsille meriaiheisia saariseikkailuja. Harakan luontokeskus ottaa energiansa tuulesta ja auringosta; pientuulivoimala tuottaa sähköä ja auringon tuottamaa lämpö- ja sähkö-energiaa hyödynnetään saaren rakennuksissa. Hiilineutraalissa kesäkeittiössä voit lämmittää ruuat aurinkogrillillä. Esimerkiksi Harakan saaren geologinen mobiililuontopolku auttaa sinua löytämään ja tulkitsemaan kallioissa näkyviä jälkiä ilman opasta.

Harakan luontokeskus

on avoinna 2.5.–30.9. päivittäin klo 10–17.

Puh. 09 3103 2028, www.hel.fi/harakka

Lisätietoja Närmare upplysningar

Helsingin luontoretket

**Helsingin kaupunkiympäristö, ympäristöpalvelut /
Helsingfors stadsmiljösektorn, miljötjänster**

Puh. / tfn. 09 310 31535 tai 09 310 22111 (valikko 4, muut asiat)
www.hel.fi/helsinginluontoon

Helsingin puistokävelyt

**Helsingin kaupunkiympäristö /
Helsingfors stadsmiljösektorn**

Puh. / tfn. 09 310 22111
www.hyvakasvaa.fi • www.vihreasyliet.fi
www.facebook.com/puistot

Helsingin luontopolut

**Helsingin kaupunkiympäristö /
Helsingfors stadsmiljösektorn**

Puh. / tfn. 09 310 22111
www.hel.fi/helsinginluontoon

Vantaan luontoretket ja -reitit

Vantaan ympäristökeskus / Vanda Miljöcentral

Puh. / tfn. 050 318 0938, 040 841 9962
www.vantaa.fi/vapaa-aika/luonto_ja_ulkoilu/retkeily

Espoon luontoretket

Villa Elfvikin luontotalo / Naturens hus Villa Elfvik

Puh. / tfn. 09 8165 4400 • www.espoo.fi/luontoretket

**Suomen luontokeskus Haltia /
Finlands naturcentrum Haltia**

Puh. / tfn. 040 163 6200 (Haltia info)
www.haltia.com/tapahtumat

Espoon luontopolut

**Espoon ympäristökeskus /
Esbo miljöcentral**

Puh. / tfn. 09 8162 4832
www.espoo.fi/luontopolut

Kauniaisten luontoretket ja -polut

**Kauniaisten kaupunki (ympäristötoimi) /
Grankulla stad (miljöenheten)**

Puh. / tfn. 09 5056 269
www.kauniainen.fi/luontoretket
www.grankulla.fi/naturutflykter

